

KONSTYTUCJA

Rzeczypospolitej Polskiej

Stan prawny na 5 sierpnia 2021 r.

Wolters Kluwer

KONSTYTUCJA

Rzeczypospolitej Polskiej

TEKSTY USTAW

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE 23

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Tomasz Pietrzak

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-764-1
23. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.	7
Rozdział I. Rzeczpospolita	11
Rozdział II. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela	18
Zasady ogólne.....	18
Wolności i prawa osobiste.....	20
Wolności i prawa polityczne.....	28
Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne.....	30
Środki ochrony wolności i praw	35
Obowiązki	36
Rozdział III. Źródła prawa	38
Rozdział IV. Sejm i Senat	41
Wybory i kadencja.....	42
Posłowie i senatorowie	44
Organizacja i działanie	47
Referendum	53
Rozdział V. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	53
Rozdział VI. Rada Ministrów i administracja rządowa.....	63
Rozdział VII. Samorząd terytorialny	70

Rozdział VIII. Sądy i trybunały	73
Sądy	73
Trybunał Konstytucyjny	77
Trybunał Stanu	81
Rozdział IX. Organy kontroli państwowej i ochrony	
prawa	83
Najwyższa Izba Kontroli	83
Rzecznik Praw Obywatelskich	85
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	87
Rozdział X. Finanse publiczne	88
Rozdział XI. Stany nadzwyczajne	92
Rozdział XII. Zmiana Konstytucji	95
Rozdział XIII. Przepisy przejściowe i końcowe	96
Skorowidz	101

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483;
zm.: Dz. U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319; z 2006 r. Nr 200, poz. 1471;
z 2009 r. Nr 114, poz. 946)

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego
i demokratycznego stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,
a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach
wobec dobra wspólnego – Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę,
za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami,
za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej
i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko,
co cenne z ponad tysiącletniego dorobku,
złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami
rozsianymi po świecie,
świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami
dla dobra Rodziny Ludzkiej,
pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe
wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane,
pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie,
a działaniu instytucji publicznych

*zapewnić rzetelność i sprawność,
w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem
lub przed własnym sumieniem,
ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej
jako prawa podstawowe dla państwa
oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości,
współdziałaniu władz, dialogu społecznym
oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia
obywateli i ich wspólnot.
Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej
tę Konstytucję będą stosowali,
wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie
przyrodzonej godności człowieka,
jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi,
a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę
Rzeczypospolitej Polskiej.*

Rozdział I

RZECZPOSPOLITA

RP jako dobro wspólne

Artykuł 1

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

zasada demokratycznego państwa prawnego
i sprawiedliwości społecznej

Artykuł 2

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

zasada państwa unitarnego

Artykuł 3

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

zasada zwierzchnictwa Narodu
i reprezentacji politycznej

Artykuł 4

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.
2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

zasada zrównoważonego rozwoju

Artykuł 5

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodo-

wego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

**zasada dostępu do narodowego
dziedzictwa kulturowego**

Artykuł 6

1. Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

2. Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym.

zasada legalizmu (praworządności)

Artykuł 7

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

**zasada nadrzędności i bezpośredniego
stosowania przepisów Konstytucji**

Artykuł 8

1. Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.

**nakaz przestrzegania przez RP
prawa międzynarodowego**

Artykuł 9

Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego.

zasada trójpodziału władzy
i zasada równowagi władz

Artykuł 10

1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.

zasada pluralizmu politycznego

Artykuł 11

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeszają na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa.

2. Finansowanie partii politycznych jest jawne.

zasada wolności zrzeszania się

Artykuł 12

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.

niedopuszczalność tworzenia partii
faszystowskich i komunistycznych

Artykuł 13

Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia

władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa.

zasada wolności środków społecznego przekazu

Artykuł 14

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu.

zasada decentralizacji władzy publicznej

Artykuł 15

1. Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej.

2. Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe i zapewniający jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych określa ustawa.

samorząd terytorialny

Artykuł 16

1. Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową.

2. Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

samorząd zawodowy i inne samorzady

Artykuł 17

1. W drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

2. W drodze ustawy można tworzyć również inne rodzaje samorządu. Samorządy te nie mogą naruszać wolności wykonywania zawodu ani ograniczać wolności podejmowania działalności gospodarczej.

konstytucyjna definicja małżeństwa;
zasada ochrony małżeństwa i rodziny

Artykuł 18

Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

zasada opieki nad weteranami
i inwalidami wojennymi

Artykuł 19

Rzeczpospolita Polska specjalną opieką otacza weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych.

zasada społecznej gospodarki rynkowej
i wolności gospodarczej

Artykuł 20

Spółeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

zasada ochrony własności i prawo jej dziedziczenia;
warunki dopuszczalności wywłaszczenia

Artykuł 21

1. Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia.

2. Wywłaszczenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem.

Książka zawiera tekst Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uchwalonej przez Zgromadzenie Narodowe z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Artykuły Konstytucji zostały opatrzone tytułami objaśniającymi ich sens – zaakcentowano je kolorowym tłem.

W książce zamieszczono **skorowidz rzeczowy** pomocny w odnalezieniu poszczególnych zagadnień.

Przepisy przeznaczone są przede wszystkim dla studentów wydziałów prawa i administracji, a także dla wszystkich zainteresowanych problematyką prawa konstytucyjnego.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9 788382 237641 W23P01

ISBN 978-83-8223-764-1

9 788382 237641

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 9,90 Zł (W TYM 5% VAT)